

har jo afsluttet sit Arbejde og er fremkommet med en ret vidtløftig Betænkning, saa det er for saa vidt ikke saa mærkeligt, om der fremkommer Lovforslag. Det blev paa den anden Side meget stærkt fremhævet, at man ikke kunde vente alle disse omfattende Lovforslag forelagt, fordi de økonomiske Forhold ikke tillod at paaføre Samfundet saa store Udgifter, og deri er jeg ikke uenig med Regeringen. Jeg tror ogsaa, at hele vort Skolevæsen er inde i en saadan Gærings-tilstand, at det er et stort Spørgsmaal, om det ikke vil være klogt at lade det hele i nogen Maade afgøre, saa man kan komme til mere Klarhed over, hvorledes man ønsker Udviklingen skal foregaa. Hvis man endelig vil gennemføre Reforme, saa gælder det om, at de smaa Reforme, man gennemfører, ogsaa virkelig kommer Skolearbejdet til gode, saa at de Penge ikke bliver givet ud, uden at der hjælpes paa Skolevæsenet dér, hvor det i særlig Grad tiltrænges.

Jeg skal ikke udtale mig vidtløftigt om Seminarieuddannelsen. Der er dem, der mener, at det vil være det naturligste at begynde med at ændre ved Seminarieuddannelsen, men der er fra anden Side — ogsaa overfor mig, som nærmest har sluttet mig til dette Standpunkt — gjort meget stærkt gældende, at det i Virkeligheden, saa længe man ikke vidste, hvordan Skoleudviklingen kom til at foregaa, vilde være misvisende at fastslaa, hvordan Seminarieuddannelsen skulde være, men det faar nu staa ved sit Værd. Det andet Spørgsmaal, der har været draget frem, er for mig langt mere vigtigt, nemlig Spørgsmaalet om Tilsvæsenet. Der er ingen Tvivl om, at hvis man skal følge den Retning, der har været antydnet af den højtærede Undervisningsminister, saa vil der paa mange Maader blive Kamp om dette Spørgsmaal. Den højtærede Kirkeminister har udtalt sig paa en Maade, som jeg i høj Grad billiger, idet den højtærede Kirkeminister har sagt, at naar man ikke for Øjeblikket kan tage de store Reforme op til Løsning, saa vil det være uklogt at kaste det hele ind i Kamp.

Jeg tror, det vilde være formaalstjelligt ogsaa for den højtærede Undervisningsminister at tænke noget over dette. Kan man ikke tage Skolespørgsmaalet op til en virkelig grundig Drøftelse og gennemføre virkelige Reforme, saa er det temmelig meningsløst at kaste os ind i en Kamp, som maaske faar meget ringe Betydning eller slet ingen Betydning for Skolens hele Stilling og Arbejde. Det, der trænges til i den danske Folkeskole, er efter min

Mening aldeles ikke flere Kontorer og flere Embedsmænd og mere Tilsyn. Vil man gennemføre en Reform, som ikke overstiger vore økonomiske Evner, saa bør man gennemføre Reforme, der virkelig kommer Skolens Arbejdere til gode, dem, der staar i de vanskelige Stillinger og har svære Forhold at arbejde under. Det bør altid være Maalet, at de Midler, man bruger, bruges paa en saadan Maade, at de kommer de Institutioner til gode, som man skal hjælpe.

Jeg kan egentlig ikke forstaa, hvorfor Købstadskolen ikke skulde kunne løse sin Opgave med det Tilsyn, den har, med sit Overlærer- og sit Inspektørsystem. Jeg tror ikke, det hjælper, at der kommer mere Tilsyn dér, og naar man spørger derom, svares der i Regelen ogsaa, at det ikke er Købstadskolen, der tænkes paa, det er særlig Landsbyskolen. Landsbyskolen har mange Vanskeligheder at kæmpe med, og her kunde være Grund til at gennemføre visse Reforme. Lad mig blot minde om, at der findes mange Hundrede 2-Klasses Skoler i vort Land, som har et uhyre stort Børneantal. Jeg har selv i en Aarrække undervist i en saadan Skole, hvor vi havde ca. 40 Børn i hver Klasse. Det er en uhyre streng og opslidende Skoleform, og det kan saamænd ikke hjælpe meget, om man ansætter en Amtskonsulent i Ringkøbing Amt, der kun kommer en halv Times Tid hvert tredie Aar i en saadan Skole. Lærerne ved en saadan Skole vil vist ikke føle sig synderlig opløftede derved. Derfor vil jeg sige til den højtærede Undervisningsminister: Vil man komme Skolen til Hjælp, saa kom den til Hjælp dér, hvor Arbejdet skal gøres, og dér, hvor Vanskelighederne er, men kom den ikke til Hjælp med flere Kontorer og flere Bestillingsmænd, for det er slet ikke det, Befolkningen i vore Dage længes efter. Det er ikke Indberetninger og Papir, vi mangler, men det er virkelige taalelige Vilkaar under den daglige Gerning.

Jeg har ønsket at gøre disse Bemærkninger. Jeg veed saa udmærket, at man har draget Tilsynsspørgsmaalet stærkt frem i Forgrunden og fremhævet, at det netop var det, der i særlig Grad skulde løses. Jeg tror, at man kan skabe Kamp om det, men jeg tror ikke, man ved at ændret Tilsyn hjælper Skolen synderligt dér, hvor det er særlig vanskeligt. Enhver, der har fulgt med, ikke mindst vi, der har haft med Lønningsspørgsmaal at gøre gennem Lønningssudvalget, veed saa udmærket godt, hvordan sligt udvikler sig. Det begynder saa umaadelig beskedent, men naar der er